

ХОНИ ҮСХЭБЭРИЛГЫН ДУНГУУД БА ЗОРИЛГОНУУ

КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. МОДОГОЕВОН элдхэлхээ

Бурад ороной хүдөө ажамын энэ табан жэл соо хэр зэргэ хүжэвэр тухай элдхэлхээ тогтохо хэлээ. 1966—1970 онуудай туршада газар тариалангай үржэлт хайжаруулаха, уйлах талар эхэ худалчар хэдгэжэ, тариалан, саблалангай ургаса зарим тэдэ дээшлүүлгэдэ, мүн минеральна үтгэлүүтэ ехээр хэрэглэгдэжэ, орооно таран, бусад ургамалнууд ехээр абтаа гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Мүнөө республикын хонин хүрэг гол түлээ Эдэн, Сэлэнгын, Мухар-Шабэрай, Баргажанай, Хажэнгын болон Хорин аймагуудта үсхэбэрилгэдэ гээшэ. Эдэ аймагуудта бүхэ хонидой 70 процентий үсхэбэрилгэдэ гэхэ гү, али бүхэдөө айтагдэ ноононой дүрбэнэй гурбан хубиньш үгэжэ.

Мал ажалгай гол халбары—хонин хүрэг энэ табан жэл соо зарим тэдэ олошоруулагдаха, тэдэньнөө мянхан, ноонон аялаа горитойгоор абтагдэ болоо гэжэ элдхэлхээ заана. 1965 ондо колхоз, совхозуудта 3622 тонно ноонон абтаган хаа, харин байгша ондо 4812 тонно ноонон үйлдэрилгэдэ. Энэ үе соо хониний мяха абалта 13,8 мянган тонноноо 15,2 мянган тоннодо хүрээ. Энээнэй ашаар республикын гүрэндэ нооно худалдаха табан жэлэй түсэбтэ 109,3 процент дүргэжэ, түсэбтэ 162,4 мянган тиньга хонид, тэрэ тоодо 108,2 мянган эхэ хонид, 53,9 мянган эмэ түлээ, зүбгүүд байгаа.

Хонидой үүлээр хайжаруулхыг тула адууна малые искусственна аргаар үржүүлхэ гүрэнэй станицинууд горитой хүдэлмэри хээ. Эрчим хайн үлгэрэй элмэте, нэгдэхид классай хусануудай гөрөө жэл бүри 460—465 мянган эхэ хонид үржүүлэгдэнэ. Энэ жэлэй дүн дээрээ хээ харахада, гүрэнэй станицинууд хуса бүригөө дунда зэргээр 10,2 килограмм ноонон хайшалагдаа, хуса бүхүншнээ 92,9 килограмм татаган байла.

Эдэ бүтэдэн ашаар республика дотор хонин бүригөө дунда зэргээр 3,3 килограмм, тиньхээ Бөшүүрай, Улаан-Үдэн аймагуудта бүхэ 165,6 мянган хонидын тус бүригөө 3,3 килограмм, Эдэн, Сэлэнгын аймагуудай ажамхунуудта байган 497 мянган хонидой тус бүригөө 3,2 килограмм ноонон хайшалагдаа. Эдэ хонидые хайнаар харуулаада, зүбөөр эдэлдүүлээ байгаа хаа, бүригөө эхэ нооно угтахэ байла.

Зарим ажамхунууд, түрүү хониншод бүригөө хайн үр дүн туйлаана, Жэшээнэй, Бөшүүрай аймагай «Победа» колхоз хонин бүригөө—5,1 килограмм, Ивалтын туршалга-й дээрин ажахы—4,5 килограмм, Улаан-Үдэн аймагай «Дружба» колхозой түрүү хониншод Лубан Юмов зүүн эхэ хонин бүригөө 4,00 хургаа түлжүүлжэ, хонин бүригөө 6,6 килограмм нооно хайшала. Чигалын ОНХ-гай хониншод Эрдэнэ-Оржон Дармаев хурган хуса бүхэн—7,5 килограмм, Эдэн аймагай Борьбегой совхозой үншэй хониншод Арсентий Кочнев багал хонин бүригөө 7,2 килограмм нооно хайшала.

Хонидоо нооно ехээр хайшалаха арга боломжын барагдашагүй эхэ байнгинэ эдэ түрүүшүүлэй туйлаанта гаршаланэ.

Илангаяа Бөшүүрай, Ируунын, Захаачинай, Хянгын, Мухар-Шабэрай, Түхэнэй аймагууд хонин үсхэбэрилгөө байн үр дүн туйлаанхай. Тэдээр хонин хүрэгөө олошоруулахаа хамта, урдах табан жэлэй дунтэй сасуулаха, хониний мяха, нооно ехээр абтаа, гүрэндэ нооно худалдаха табан жэлэй түсэбтэ нилээд ехээр үлүүлэн дүргэ.

Нэн түрүүн манай гахаймашагта хониншодой үнш шударгы, эсэеэ суушагуй ажал ашаар, тэдэний маанан худалчариде харюусалга ехэтэйгээр, бүхэ сэдхэлхээ хангалт дээрэншнэ нима амжалта туйлагдаа гэжэ элдхэлхээ хэлэбэ. Тэдээр жэлнээ жэлдэ ехэжэн бэрхшөөлүүднэ дабажа, өөндөгдөө мөргөжэлт шадабарине улам арьбадэм, мэдэрэлт дуршалаа бүри гүнзгээрүүжэ, шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаана. Республика доторнай түрүү хониншод жэлнээ жэлдэ олошорно. Хэрбээ 1966 ондо хониншодой 50 бригадта 100 хонин бүригөө зууннаа дээшэ хургаа абтаган байгша, байгша ондо тиньмэ бригадатуудай—172-тэ хүрээ.

Бурад ороной түүхэдэ хониншодой хээсээднэ нима үр дүн туйлаангай юм. Ивалтын ОНХ-гай эрчим хониншод Егнин Вадмаев зүүн эхэ хонин бүригөө 140 хургаа түлжүүлжэ, хонин бүригөө 3,2 килограмм нооно абтаган байла.

Эдэ түрүүшүүлэй миин тушаан боложо нима үр дүн туйлаа бэшэ, хонин мөргөжэлт шадабарине улам дээшлүүлжэ, нима амжалтаа хүрөө хамта, Унгэрэн табан жэл соо олошорно хониншодой үндэр наһайт бидэ, амаралтада гарахадань, тэдэний орондо залуушууд олон ержэ, аха нүхэдэйгөө хэжэ байган хэрэгые нартай түрэтэйгөө үргэлжэлүүлэнэ. Гурбан жэлэй саада тээ Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэт колхозой суута хониншод, Социалист Ажалай Герой Шамсама Цыремпиловай даадаг бригадта 10-хонид класс дүүргэжэн багаан Ольга Сандагидева ерөө нон. Мүнөө Ольга Сандагидева өөрингөө солото багшин амжалтые арьбадхан үргэлжэлүүлжэ, нөдөно 100 эхэ хонин бүригөө зуун хургаа абтаа, харин энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүригөө 125 хургаа түлжүүлэн байла.

Эдэ табан жэл соо Эдэн аймагай «Коммунизм» колхозой түрүү хониншод Гомбо-Сурун Цыремпилова, Николай Гомбоев, Сурун Цыретарова, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэт колхозой бэрх хониншод Бутыд Банзаракцаева, Хорин аймагай Үдэн совхозой ахалагша хониншод Намжилма Тогмитова, тэндэхи Анаагай совхозой түрүү хониншод Ойдон Тагаоров, Хажэнгын совхозой үншэй хониншод Шойн Намжилов гэгшэдэй даадаг бригадатууд тус тустай 2510—3690 хургаа түлжүүлжэ гэхэ гү, али тэдээр бүхэдөө 22230 хонидые нитын хүрэгтэ нэмжэ табиан байла. Эдэ долоон бригадануудай хүсөөр бүхэн ажамын харуулаха хонин хүрэг абтаган болоно шуу.

Мүнөөдөр бидэ Эдэн аймагай хониншодой эхэ амжалтые бартайгаар тэмдэглэжэбэ. Зуун хонин бүригөө 100-аа дээшэ хургаа абтаган республикын бүхэ 172 бригадануудай 59-ниин Эдэн аймагай хониншод зүүн. Ондогоор хэлбэл, тэрэ аймагай эхэ хонидой бүхэ бригадануудайн 26 процентий зүүн эхэ хонин бүригөө 100 гаран хургаа түлжүүлээ.

Хургаа олоор абажа, гарза хоролтогуйгөө түлжүүлгэдэ шадабарин ехэтэй, бэрх хониншод улам олошорно. Тэдэний туйлаануудые дэлгэрүүлхэ, арьбадхаа ёһотойби.

Нүүлэй табан жэлэй туршада зүүн эхэ хонин бүригөө ходо 100 гаран хургаа түлжүүлгэдэ, нооно ехээр хайшалагдэ түрүү хониншодой амжалтые үндэрөөр сэгнэжэ, КПСС-эй обкомой, Бурядай АССР-эй Министруудой Советэй зуурилгаар тэдэндэ «Бурядай АССР-эй багытаа маншан» гэгэн хүндэт нэрэ зэргэ Бурядай АССР-эй Верховно Советой Президиумэй Уназар олгодобо. Тэдэндэ савшаада бүри хайнаар ажаллаха, амжалта туйлаха, жаргалтай хайхан бүүхынэ юрөө.

Ажалдаа эрчим дүн туйлагдаа солото суута хониншодой жэлнээ жэлдэ бүрил олошорхо бээз гээд этгэнэбид, гэжэ элдхэлхээ тэмдэглээнэ.

Совет хүнүүд амжалтаараа дашуураад, тэрэншнээ хажуугаар бин байган дутагдануудаа оборонтуй гараха ёһогүй ха юм даа. Хээн ажалла шүүмжэлхэ нөдөөр хаража, дутагдануудаа усадхаха, эдэ хоолой зүйлүүдые ехээр абаха арга боложа, нөөсөнүдые ходо элрүүлжэ байха гэжэ партияни бидэндэ заана. Тэрэншнээ ургашаа дабшаха аргатуй.

Табан жэлэйгээ дүн шүүмжэлэн хаража, хонин үсхэбэрилгөө бин байган арга боломжотой үшөөл гүйсөө хэрэгжээ шадангауйбид, энэ талаар дутуу дунда юмнан үшөөл олон гэжэ мэдэрхэ зэргэтэйбид. Табан жэлэй дүн шүүмжэлжэ үзэхэдэ, хонин үсхэбэрилгөө бүригөө дээшэ үр дүн туйлагдаха байган аад, зарим аймагууд, хэдэн колхоз, совхозууд бириггүйгөө худалжэ, энэ наһарине гэдэгдэнэ татаа. Жэшээнэ, Баргажанай аймагые абад үзөө. Энэманай республика соогоо нооно гүрэндэ худалдаха табан жэлэйгээ түсэб дүргүүлгэдэ гансахан аймаг ёһондо. Энэхид колхоз, совхозууд гүрэндэ 3800 центнер нооно дутуу үгөө. Мүн урдах табан жэлэйгээ орходо, хониний мяха 10 процентээр бага абаа. Нооно абалтын жэлэй дунда зэргын хэмжээн оройлодо 7,1 процентээр нэмэ, энэ үе соо хонидой ноо мийн 4 процентээр олошорно байла.

Ахын, Хажэнгын болон Хянгын аймагуудта хонин үсхэбэрилгэ хангалтагүй байнаар. Эндэ нооно, хониний мяха абалтые дээшлүүлжэ талаар урда табан жэлэйгээ өөдтэй хубилгалта болоогүй. Харин Ахын аймаг хониншодой ноо үсөөрүүлэн байха юм.

Тини аймаг бүхэндэ табан жэлэй туршада хонин ажаллаа өдөлүүлжэ шадагуй ажамхунууд бин байла. Жэшээнэ, Сэлэнгын аймагай. Ленинэй нэрэмжэт колхоз жэл бүри абтаган ноононой хэмжээ 12 процентээр, хониний мяха абалтые 30 процентээр доошлуулган байла. 1965 онойхтой жэшэхэдэ, энэ колхозой хонидой тоо мийн 10 процент олошорно. Харин аймагын бүхэдэ хонидойноо тоо 29 процентээр олошоруулан байха юм. Энэ колхоздо 1965 ондоо 1969 он хүрэтэр хонин бүригөө хайшалагдагдэ ноононой хэмжээн 2,6 килограммнаа дээшлээгүй.

Бөшүүрай аймагай Даржинскийн нэрэмжэт совхоздо хонидой үсхэбэрилгэдэ нима амжалтые зүбтүүлхын аргатуй. Энэ ушарнаа тус ажалда нооно абалта доошоо ороно байла. Мүн Захаачинай аймагай

«Красный Октябрь» колхоздо табан жэлэй туршада хонидойноо доо оройлодо 11 толгойгоор олошорно.

Зарим аймагуудта, ажамхунуудта хонин үсхэбэрилгын нима байдлые юугэрэине сагааруулхын аргатуй. Юуб гэхэдэ, энэ шухала наһарине колхозуудай түрүүлгэжэнэрэй, директорнуудай, партияна организационуудай, аймагуудай болон ажамхунуудай зооветмэргэлтэдэй хангалтагүйгөөр хүтэбэрилгын бөөно гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Аймагуудай хүтэбэрилгын зургаанууд хонин үсхэбэрилгэ, хониний мяха, нооно үйлдэбэрилжэ талаар ажамын хүтэбэрилгэдэй харюусалгые нүхадхахан, тэдэндэ шанга эрилтэ табалгауй гээшэ.

Хонин үсхэбэрилгөө бин байгаа дутагдануудые 1971—1972 онуудай туршада заабалт усадхаха хэрэгтэй. Эрхэ табан жэлэй туршада колхоз, совхоз бүхэн, аймаг бүхэн нооно, хониний мяха абалтаа арьд дээшлүүлжэ, ажамын бүхэндэ хониний тоо олошоруулаха эрилтэ табигдана шуу.

Мяха ехээр абтаг болохо гэжэ манай худалчарин эгөөн бэрхшөөлгэдэ талан гэжэ мэдэжэ. Республикын арад эонине хониний мяхын хангаха хэрэг ехэжэн гэгдэгдэ оройлох. Тиньмээ адууна малаа тэжээлээр хүсэд хангаха, эхэ хонидой тоо олошоруулаха, хонин бүригөө хургаа абтаа, тэрэнээ хайнаар түлжүүлжэ тушаа хойшолуулашагүй хэмжээ абаа болоноби.

Ушар юу гэхэдэ, тиньмэ үеэс хониний мяхын бүхэн туншааганан мянхан хэмжээндэ ехээр нуури эзлэнэ. Эрхэ табан жэлнээ ехээр туншаагдаг байха. Зүгөөр хониний мяха абалта биратэй дээшлүүлгэдэ. Бүхэ республика дотор абажа үзэхэд, хониний мяха абалта урда табан жэлэйгээ мийн 0,7 процентээр дээшлэн байха юм. Гансал 1970 ондо энэ талаар зарим тэдэ хубилгалта болоно. Зүгөөр бүхэ аймагууд нима амжалта туйлаха шадагуй. Илангаяа Баргажанай, Загарайн, Хажэнгын, Ахын, Сэлэнгын болон Улаан-Үдэн аймагуудай колхоз, совхозууд урда табан жэлэйгээ хониний мяха абалтые бага болгоно байла. Ингэжэ эдэ аймагууд республикаа энэ талаар гэдэгдэ татаа.

Эдэ аймагуудта хониний мяха абалтые бага болгохо ямарынэ бодото шалтаган байгаагүй. Имангал хонидой олоороо хубайрган, үхэл гарада оронон, бага шэгнүүртэй хонидые гүрэндэ туншааһаа болоо гэшэ. Тиньмээ олоон колхоз, совхозууд хонидой тоо олошоруулхын тала хониний мяха абалтые бага болгоно байла шуу. Саашалаа нима байдла тээсэчин аргатуй. Хонидой хубайралтагуй, үхэл гарада оролтолой ажахы бүхэндэ, аймаг бүридэ шангаар тэмсэхэ саг ерөө. Эрхэ табан жэлдэ хонидой тоо олошоруулаха мал аманай бүхэ наһарине хүжөөлгэдэ шийдэхэхи нуури эзлэлсэхэ байла.

Гүрэндэ тушаагдаг хонидой шэгнүүр эхэ болгохо гэжэн тоо шухала зорилго болоно. Энэ талаар колхоз, совхоз бүхэн эхэ арга боломжотой. Жэшээнэ, Хянгын, Ахын болон Улаан-Үдэн аймагуудай колхоз, совхозууд энэ жэлдэ гүрэндэ 40400 хонин туншаага. Тиньхэдэ хонин бүригөө 41 килограммтайгаар худалдаа. Зүгөөр урда жэлдэ тушаанан хонидын дунда зэргын шэгнүүр 32—37 килограмм байгаа нэн. Сэлэнгын аймагай ажамхунуудай тушаалан 34,7 мянган хонидой тус бүригөө шэгнүүр 40 килограмм болоо. Урда жэлдэ 32 килограмм байгаа. Бүхэ республикын гүрэндэ тушаалан 332 мянган хонидой дунда зэргын шэгнүүр урда жэлэйгээ 4 килограммаар эхэ байгаа. Гансал энээнэй ашаар гүрэндэ 1300 гаран тононо хониний мяха эхэ худалдагдаа.

Тиньмээ эрхэ табан жэлдэ гүрэндэ тушаагдаха хонидые хайнаар бэлшээн, шахан таргалуулаха гэжэ эгэн шухала хэрэг болоно.

Унгэрэн жэлдэ Бурядай хүдөө ажамын туршалтын станицин голчлонодо гаргагданан эхэ хонидые тарья талханай зүйлөөр эдэлүүлжэ байгаа. Тиньхэдэ нима дүн харгалдэ. Үдэртэ 500 гаран тарья талханай зүйл эдэлүүлгэдэ байган хонид зунай бэлшээрин үедэ тус бүригөө 5,1 килограммаар нэмэжэн байла. 250 гаран тарья талха эдэлүүлгэдэ байнгинэ—3,6 килограммаар нэмэ нэн. Зүгөөр тарья талха эдэлүүлгэдэ хонидын шэгнүүр 3,1 килограммаар нэмэжэн байха юм.

Бэлшээн таргалуулагдаа байган хонидо тарья талханай зүйл нэмэжэ үгэлсэхэдэ, ашаар үр ехэтэй байнгинэ бусадые жэшэжүүн дээрнээ харуулаха болохо. Байгша өтөө Баргажанай аймагай Бодойн совхоз зунай бэлшээрин үедэ—5,192 хонин гүрэндэ тушаага нэн. Тиньхэдэ тэдээр бэлшээрин нүүт тэмдэ хонидо 37 центнер тарья талханай зүйл эдэлүүлгэдэ байла. Энээнэй ашаар хонидой шэгнүүр 2,44 центнерээр гэхэ гү, али тус бүригөө 4,7 килограммаар нэмэжэн байха юм. Бүхэ тушаагданан хонидын 40 процент эрчим тарганаар сэгнэгдэ. Нима жэшэжүүн Эдэн, Сэлэнгын болон бусад аймагуудай олоон ажамхунуудта үзэгдэнэ.

Саашан элдхэлхээ 1971—1972 онуудта хонин үсхэбэрилжэ талаар табигдажа байган зорилгонуудта тогто.

5800 тонно нооно худалдаха байбал, эрхэ табан жэлдэ 7700 тонно жэлдэ тушааха болоноби.—гээд элдхэлхээ мэдүүлэ. — Тиньхын тула жэлдэ 1900 тонно нооно ехээр абтаг болохо гэхэ гү, али байгша ондо абтаган ноононой хэмжээ 35 процентээр дөөшлүүлжэ зорилготой би.

Гүрэндэ худалдагдагдэ маханай хэмжээнэй 56 мянган тонноноо 72 мянган тоннодо хүргэгдэхэ байнэ хараада абажа, хониний мяха абалта энэ жэлэйгээ 1,5 дахин ехэ болгодохо ушартай.

Эрхэ табан жэлдэ гол түлээ хонин бүригөө абтагдэ ноононой эхэ болонон дээрнээ гүрэндэ эхэ нооно тушаагда болохо байнаби. Ондогоор хэлбэл, эрхэ табан жэлдэ хонин бүригөө 250—300 грамм ехэ нооно хайшалагда болохо, нитын хонидой тоо толгойе 1658 мянганнаа 2 миллион толгойдо хүргэхэ зорилго табигдана.

Нүхэд, энэ зорилготой тунтэн бэшөөнэ наа, заабалт шийдэхэдэ ёһотой хэрэг,—гээд элдхэлхээ тэмдэглэбэ. — Тиньхын тула колхоз, совхоз бүхэндэ хонин үсхэбэрилгэе хүжөөжэ талаар аймагтар эхэ худалчарин хэдгэхэ, хонин үсхэбэрилгэе турмишуулаха болоноби.

Хонин үсхэбэрилгэе хайжаруулхын тала нэн түрүүн хонидые хайнаар эдэлүүлгэдэ болохо хэрэгтэй.

Энэ талаар хүнүүдэй мандал болдо, урдын ёһо заншал ехэжэн нүдөөтэй байла. Хонин гэжэ бэлшээрин мал гэжэ мэдээтэй. Гээд тэрэнине гансал энэ талаарны ойлохо бэшэ, харин нарин ноонойтой хонидын урдын шөрүү ноонойтойхоо ехэжэн илгаатай байла. Хонидын гансал бэлшээрин мал гэгэн бээрээ, хонидоо хүтээрэн жэлдэ адуулаада, заа зуухан үбээ, тарья үбэдөө зэвүүлдэ л үнгэрхэ гэжэ хараалжа болохогүй.

Манай орон дотор хонин үсхэбэрилгын дүршэл үр харуулаа гэхэдэ, имангал шөрүүн ноонойтой, тон бага нооно үгэдэг хонидые үхэдэг газарта хонидые хүтээрэн жэлдэ адуулаха гарадаг байха юм. Энэные ойгосоолох. Юуб гэхэдэ, нооно ехээр ургуулахын тула эхэ бөлөк хэрэгтэй. Тэдэ тэрэ бөлөгмэ гансал үбэлэй бэлшээрин харганаа хусалдуулахын бэрхшөөтэй.

Манай энэхид эрхэ байдалда мөргөжэлтэдэй болон эрхэгдэтэй тоолоод үзэхэдэ, хонин бүригөө 3,5 килограмм нооно абтаган тула үбэлжэлгын үедэ 225 тэмээлэй едичин хургаа хэрэгтэй байла. Тэд бодото дээрэ тэмээлэй 91 едичинэ гаргашалагдаг байха юм. Имангал шахан шалтаганнаа ноонон бага абтаа, хонид олоороо үхэл гарада ороно, олоороо хубайргаа шуу.

Хонидоо үбэдөө тэжээлээр хүсэд хангаха шадаган ажамхунууд хонидой ашаар шэмэ дээшлүүлэнэ. Энээнэе байгша онойшые дунгууд гэршэлжэ үгэнэ. Унгэрэн жэлдэ ган гасуур болохо, үбээ, шэмээтэ тэжээлэй багаар бэлдэхэдэ ушарнаа гүрэнэй манай республикада «хэ тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ абаа. Гадна тэдээр өөздөө мада эдөлүүлжэ 54 мянган тоно тарья талханай зүйл малай тэжээлдэ эрхэ табан жэлдэ дээрэ хургаа тарья талханай зүйл мада эдөлүүлжэ үгэнэ байха. Унгэрэн жэлэй июлин 1-нээ байгша оной июлин 1 хүрэтэр колхоз, совхозуудай гүрэнэй жашаана 104 мянган тоно тарья талханай зүйл

